

DECIZIE

de inadmisibilitate a sesizării nr.98g/2020 privind excepția de
neconstituționalitate a prevederilor articolului
182 alin.(5) din Codul de procedură penală
*(ridicarea provizorie a permisului
de conducere [2])*

nr. 131 din 19.11.2020

Monitorul Oficial nr.344-351/186 din 18.12.2020

* * *

Curtea Constituțională, judecând în componența:
dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *asistent judiciar*,
Având în vedere sesizarea înregistrată pe 18 iunie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 19 noiembrie 2020, în camera de consiliu,
Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a alin.(5) din articolul 182 și alin.(1) din articolul 195 din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Dorian Pîcălău, în interesele dlui Vasilii Platon, inculpat în dosarul nr.1-83/2019/16, pendinte la Judecătoria Orhei, sediul Rezina.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Veronica Cuculescu de la Judecătoria Orhei, sediul Rezina, în baza articolului 135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din [Constituție](#).

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, se află în proces de examinare cauza penală privind învinuirea dlui Vasilii Platon de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 264¹ alin.(3) [*Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe*] din [Codul penal](#).

4. Pe 24 aprilie 2019, procurorul de caz, dl Vasile Botnarenco, a înaintat un demers prin care a solicitat aplicarea în privința dlui Vasilii Platon a măsurii preventive sub formă de ridicare provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport.

5. Printr-o Încheiere din 2 mai 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, s-a dispus în privința dlui Vasilii Platon ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport, până la pronunțarea unei hotărâri definitive în cauza penală.

6. În cadrul examinării cauzei, dl avocat Dorian Pîcălău a ridicat, în interesele dlui Vasilii Platon, excepția de neconstituționalitate a alin.(5) din articolul 182 și a alin.(1) din articolul 195 din Codul de procedură penală, în fața Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

7. Printr-o Încheiere din 10 iunie 2020, Judecătoria Orhei, sediul Rezina, a admis (potrivit dispozitivului) ridicarea excepției de neconstituționalitate doar în partea articolului 182 alin.(5) din Codul de procedură penală și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale [Constituției](#) sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 27

Dreptul la libera circulație

„(1) Dreptul la libera circulație în țară este garantat.

(2) Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.”

Articolul 116

Statutul judecătorilor

„(1) Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.

[...]”

9. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr.122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 182

Ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport

„[...]”

(4) Judecătorul de instrucție examinează, în cel mult 3 zile de la data depunerii, demersul motivat al procurorului care conduce sau efectuează urmărirea penală cu privire la ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport, cu emiterea unei încheieri care va conține una dintre următoarele soluții:

a) admiterea demersului și ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport;

b) respingerea demersului și restituirea permisului de conducere titularului.

(5) Ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport se aplică de judecătorul de instrucție pe un termen **ce nu poate depăși termenul maxim prevăzut de pedeapsa de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport.**

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Potrivit autorului sesizării, prevederile articolului 182 alin.(5) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, pentru că nu prevăd expres termenul maxim pentru care se aplică măsura ridicării provizorii a permisului de conducere în ore, zile, luni și ani, fapt care poate conduce, practic, la aplicarea acesteia pe un termen nelimitat.

11. Acesta mai susține că aplicarea măsurii preventive respective pe un termen nedeterminat afectează nu doar dreptul la libera circulație, dar și dreptul judecătorului, care examinează fondul cauzei de a avea propria convingere asupra circumstanțelor cauzei, inclusiv asupra necesității de a aplica sau înlocui această măsură.

12. În opinia autorului, prevederile contestate sunt contrare articolelor 23, 27 și 116 din [Constituție](#).

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#), controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte din proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din [Constituție](#), așa cum a fost interpretat acesta prin [Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016](#).

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „ce nu poate depăși termenul maxim prevăzut de pedeapsa de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport” din articolul 182 alin.(5) din Codul de procedură penală. Prevederile contestate menționate stabilesc termenul de aplicare a măsurii ridicării provizorii a permisului de conducere a mijloacelor de transport.

17. Totodată, Curtea observă că autorul sesizării a invocat excepția de neconstituționalitate și a prevederilor articolului 195 alin.(1) din Codul de procedură penală, care stabilesc condițiile referitoare la înlocuirea, revocarea sau încetarea măsurii preventive. În acest context, Curtea notează că dispozițiile articolului 195 alin.(1) din Codul de procedură penală nu pot fi reținute spre examinare, pentru că judecătorul de caz în Încheierea din 10 iunie 2020 de admitere a excepției a reținut doar articolul 182 alin.(5) din Codul de procedură penală (a se vedea *supra* §7). În acest context, Curtea menționează că excepția de neconstituționalitate reprezintă un instrument de apărare a drepturilor și a libertăților fundamentale și **poate fi ridicată doar în cazul în care are incidență în soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței de judecată** (a se vedea [HCC nr.2 din 9 februarie 2016](#), §78).

18. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care a fost aplicată măsura preventivă de ridicare provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport (a se vedea *supra* §5). Prin urmare, Curtea consideră că prevederile contestate ar putea fi aplicate de instanța de judecată în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

19. Curtea constată că prevederile articolului 182 alin.(5) din Codul de procedură penală au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare, fiind pronunțată [Decizia nr.8 din 17 ianuarie 2019](#).

20. Astfel, excepția de neconstituționalitate al cărei obiect este articolul 182 alin.(5) din Codul de procedură penală, este una repetată. De principiu, această situație nu poate să constituie un impediment pentru a solicita controlul de constituționalitate al unor prevederi din perspectiva altor critici de neconstituționalitate. În asemenea cazuri, Curtea trebuie să verifice dacă sesizarea conține argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea (a se vedea [DCC nr.124 din 25 noiembrie 2019](#), §17; [DCC nr.25 din 2 martie 2020](#), §19). Argumentele noi ale autorului sesizării se referă la faptul că prevederile contestate ale articolului 182 alin.(5) din Codul de procedură penală sunt contrare articolului 23 din [Constituție](#), pentru că aplicarea măsurii preventive respective pe un termen nedeterminat, conduce, în opinia sa, la aplicarea acesteia pe un termen nelimitat și, respectiv, influențează asupra necesității de a înlocui sau revoca această măsură.

21. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept din [Constituție](#) în cauza concretă din fața instanțelor de judecată (a se vedea [DCC nr.8 din 24 ianuarie 2020](#), §27; [DCC nr.64 din 11 iunie 2020](#), §19). Astfel, prin prisma argumentelor sesizării, așa cum au fost prezentate de autor, Curtea trebuie să verifice, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință în vreun drept fundamental ([DCC nr.122 din 22 octombrie 2020](#), §24).

22. Așadar, autorul excepției a pretins că prevederile contestate sunt contrare articolelor 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*], 27 [*dreptul la libera circulație*] și 116 [*statutul judecătorilor*] din [Constituție](#).

23. Cu privire la incidența articolului 23 din [Constituție](#), Curtea reiterează că acesta nu are o aplicare de sine stătătoare, ci numai în coroborare cu un drept fundamental, care trebuie să fie aplicabil.

Curtea a stabilit că problema calității unei legi nu reprezintă o problemă de constituționalitate atât timp, cât nu este afectat un drept fundamental (a se vedea [HCC nr.29 din 12 decembrie 2019](#), §19; [HCC nr.6 din 10 martie 2020](#), §25; [DCC nr.16 din 10 februarie 2020](#), §17).

24. Astfel, Curtea reține că trebuie să verifice, dacă textul de lege contestat implică vreo ingerință în dreptul fundamental prevăzut de articolul 27 din [Constituție](#).

25. Examinând pretinsa încălcare a articolului 27 din [Constituție](#), Curtea reține că instituirea unei astfel de măsuri preventive, care suspendă provizoriu dreptul de a conduce autovehicule, **nu este de natură să afecteze dreptul la libera circulație**, prin aplicarea măsurii contestate, pentru că persoana poate circula liber în continuare prin utilizarea unei varietăți de mijloace de transport. **Din aceste considerente, Curtea nu observă în prezenta cauză incidența articolului 27 din [Constituție](#).**

26. De asemenea, Curtea reține că prevederile articolului 116 din [Constituție](#), invocate de către autorul sesizării, se referă la independența și la statutul judecătorului. Independența judecătorului implică exigența soluționării litigiilor fără vreo ingerință externă. Astfel, Curtea a observat că dispozițiile legale contestate nu afectează, *per se*, independența și statutul judecătorului și, prin urmare, **consideră că în prezenta cauză nu este incident articolul 116 din [Constituție](#).**

27. Totodată, Curtea notează că stabilirea termenului maxim de aplicare a măsurii preventive sub formă de ridicare provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport ține de politica procesual penală a statului.

28. Mai mult, în eventualitatea dispunerii ridicării permisului de conducere, judecătorul beneficiază de o marjă discreționară privind termenul aplicării acesteia, având în vedere circumstanțele cauzei și interesul public manifestat prin necesitatea garantării siguranței circulației rutiere și, implicit, a vieții și a sănătății altor persoane, cu condiția ca termenul respectiv să nu depășească termenul maxim prevăzut de pedeapsa de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport.

29. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că la aplicarea acestei măsuri preventive judecătorul nu se pronunță cu privire la vinovăția sau nevinovăția conducătorului de vehicule. Ridicarea provizorie a permiselor de conducere ale persoanelor bănuite de comiterea unor infracțiuni din domeniul transporturilor (e.g. conducerea în stare avansată de ebrietate) urmărește scopul înlăturării de la conducerea mijloacelor de transport a șoferilor periculoși, asigurând astfel siguranța altor participanți la trafic (a se vedea [DCC nr.8 din 17 ianuarie 2019](#), §15). Sub acest aspect, Curtea Europeană a reținut că retragerea imediată a permiselor de conducere pentru comiterea unor infracțiuni în domeniul transporturilor reprezintă o măsură de urgență și de precauție. Acest fapt justifică aplicarea sa imediată și nimic nu sugerează că scopul acestei măsuri este punitiv. Retragerea unui permis de conducere se deosebește de privarea de dreptul de a conduce, care reprezintă o pedeapsă aplicată de tribunale la sfârșitul procedurilor penale. Doar în acest ultim caz judecătorul se pronunță cu privire la vinovăția persoanei (a se vedea cauza *Escoubet v. Belgia*, 28 octombrie 1999, §37)([DCC nr.8 din 17 ianuarie 2019](#), §16).

30. Totodată, în jurisprudența sa, cu privire la pretinsa neclaritate a termenului pentru care poate fi dispusă ridicarea provizorie a permisului de conducere, Curtea a menționat că, având în vedere faptul că instanțele de judecată sunt suverane în materie de interpretare a legii, ține de competența acestora să interpreteze, să clarifice și să înlătore dubiile referitoare la aplicarea articolului 182 din Codul de procedură penală, inclusiv cu privire la termenul aplicării măsurii preventive în discuție ([DCC nr.8 din 17 ianuarie 2019](#), §20).

31. Așadar, pentru că nu s-a constatat incidența vreunui drept fundamental, Curtea nu va efectua o analiză a calității prevederilor legale contestate prin prisma articolului 23 din [Constituție](#).

32. De asemenea, Curtea reține că, de fapt, autorul excepției de neconstituționalitate ridică o problemă de interpretare și de aplicare a prevederilor legale contestate. Curtea reamintește că aspectele legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale (a se vedea [DCC nr.48 din 5 aprilie 2019](#), §15; [DCC nr.91 din 19 septembrie 2019](#), §19; [DCC nr.106 din 7 octombrie 2019](#), §25; [DCC nr.97 din 6 august 2020](#), §31). Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată. De altfel, și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că rolul decizional conferit instanțelor de judecată urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor

(*Rohlena v. Cehia*, [MC], 27 ianuarie 2015, §50-51).

33. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin.(1) din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și a articolelor 61 alin.(3) și 64 din [Codul jurisdicției constituționale](#), Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Se declară inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 182 alin.(5) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Dorian Pîcălău, în interesele dlui Vasilii Platon, inculpat în dosarul nr.1-83/2019/16, pendinte la Judecătoria Orhei, sediul Rezina.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTE

Domnica MANOLE

Nr.131. Chișinău, 19 noiembrie 2020.